

2.4 SIVISTYSTOIMI

Hyvök 22.2.2023

Kunta järjestää esi-, perus- ja lukiokoulutuksen; muusta toisen asteen koulutuksesta vastaa Järviseudun koulutuskuntayhtymä eli Jami. Jamin tiloissa opetusta järjestää myös Sedu. Eri-ikäisten vapaa-ajan ohjattua toimintaa sekä taiteiden perusopetusta järjestävät Järvilakeuden kansalaisopisto ja Härmänmaan musiikkiopisto, joille kunta maksaa kannatusmaksua tai kuntaosuudet opetuksesta. Sivistystoimi ylläpitää kouluverkkoa, johon kuuluu Lappajärven yhteiskoulu keskustassa ja kaksi kyläkoulua, 2-opettajaiset Länsirannan ja Rantakankaan koulu.

Hyvinvointipalveluihin kuuluu myös kirjaston ylläpitäminen; kunnan tarjoamien palvelujen ydintä ovat kirjastopalvelut. Hyvinvoinnin alle kuuluvat myös tärkeä osana vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksien järjestäminen kuntalaisille, kesäasukkaille ja kunnan matkailupalvelujen käyttäjille.

Hyvinvoinnin toimialaan kuuluvat myös vapaa-aikatoimenpalvelut. Vapaa-aikatoimi sisältää liikunta-, nuoriso-, ja kulttuuripalvelukokonaisuudet ja niiden johtamisen, organisoimisen sekä kehittämisen.

Vuosi 2022 on ollut liikuntahallin rakentamis- ja käyttöönottovuosi. Investoinneista toteutettiin liikuntahallin rakentamisen lisäksi sen kalustaminen ja varustaminen ensisijaisesti koululiikunnan käyttöön. Lisäksi urheilukentälle investointiin uudet seiväshyppypatjat sekä uudet pikkumaalit jalkapallokentälle. Investoinneissa oli myös kirjaston uuden palvelutilan rakentaminen. Myös lukion auditorion tekniikkaa uusittiin ja päivitettiin kaiuttimien, äänentoiston ja kohdevalojen osalta. Investoinnit toteutuivat suunnitellusti. Kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku –hanke valmistui ja se toteutui tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöstömenojen toteumaprosentti oli 101,0. Sivistystoimessa oli kolme virkaa tai toimea auki vuoden 2022 aikana; kaikkiin tehtäviin saatiin valittua pätevät työntekijät. Yksi valituista perui myöhemmin tulonsa virkaan. Vuoden 2022 toimintakulut ylittyivät vähän lähes joka tasolla (henkilöstömenot, Aineet ja tarvikkeet). Tämä johtui palkkojen suuremmista korotuksista, mihin oli varauduttu sekä yleisestä hintojen noususta. Toimintatuottoja oli lähinnä hankkeiden ansiosta viisinkertainen määrä arvioitua.

2.4.1 Sivistystoimen hallinto

Hallinto keskittyi normaalin toiminnan ylläpitämiseen sekä hankkeiden hallintaan. Vuonna 2022 sivistystoimessa olivat taulukossa esitetyt hankkeet. Taulukossa on myös hankkeiden budjetointi.

HANKE	kp	KOKONAIS- BUDJETTI	avustus	OSUUS	käyttöaika
Kerho 2021-2022	4351	10000	7000	3000	2.8.2021-31.12.2022
Kerho 2022	4357	7540,00	5278	2262	23.5.2022-31.12.2023
Harrastus Suomen malli	4352	28750	23000	5750	1.8.2021-30.6.2022
Harrastus Suomen malli 2022-23	4356	20625,00	16500	4125	1.8.2022-31.7.2023
Lukutaito-hanke	4353	44250	35400	8850	23.6.2021-31.12.2022
Perusopetuksen koronalisä*	4354	24210,53	23000,00	1210,53	6.9-2021-31.12.2022
Poikkeusoloavustus 2021 (lu)*	4421	12880	12235	645	24.9.2021-31.7.2023

Kuraattoripalvelu-hanke	4355	35714,29	25000	10714,29	7.10.-31.12.2022
Osaajan kuntaosuus	4347			1991,43	2022
Palvelutila-hanke		12500,00	10000	2500,00	1.4.2022-31.5.2023
Alajärven SITKO-hanke	4111			2000	2022-2023

Edellä olevien hankkeiden lisäksi vuoden 2022 aikana haettiin ja saatiin vuodelle 2023 seuraavat hankkeet: Liikkuva opiskelu (27.500 kokonaisbudjetti/ 13.750 omarahoitusosuus), Koulunuorisotyöntekijä (38.888 / 3.888) ja Opiskeluhooltohanke 2023 (45.385 / 13.616).

Kunta lähti vuonna 2020 mukaan yhdessä Alajärven, Evijärven ja Vimpelin sekä Järviseudun ammatti-instituutin kanssa Kuntaliiton KOPA- eli Koulutus palveluna –hankkeeseen, jossa tavoitteena on vuosien 2020-2021 aikana tarkastella koulutuksen järjestämistä alueella ja selvittää koulutuspalveluiden saatavuus; miten voitaa taata toisen asteen koulutus alueella. Kesällä 2022 kaikki kuntien valtuustot päättivät aloittaa yhteisen koulutuksen järjestämismallin valmistelun. KOPA-valmistelu eteni Lappajärvellä jouhevasti ja valmistelutyöryhmässä mukana oli sivistysjohtaja sekä välillä kutsuttuina kunnanjohtaja ja perusopetuksen rehtori. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun tiedon sekä nykyisen rahoitusmallin perusteella kunnat tekivät loppuvuodesta 2022 päätökset, että ei ole järkevää jatkaa esi- perus- ja lukio-opetuksen siirtämistä yhteisen koulutuksen järjestämismallin mukaiseksi. KOPA-valmistelu päättyi, mutta koulutuksenjärjestäjien yhteistyö ja sen kehittäminen jatkuu edelleen.

Varhaiskasvatuspalvelut siirtyivät 1.8.2022 uudelle palveluntuottajalle eli Alajärven kaupungille. Tavoitteena oli, että henkilökuntaa tiedotetaan riittävästi ja henkilökunta on tyytyväinen siirtoprosessiin. Siirtoprosessista tehtiin vuoden 2022 lopulla ammattikorkeakoulun lopputyö nimellä Dialogin avulla työhyvinvointia työorganisaatioon: kahden kunnan varhaiskasvatuspalveluiden yhteen liittäminen. Tutkimuksen mukaan muutoksen aikana ja erityisesti sen jälkeen vuorovaikutus toimijoiden välillä oli arvostavaa. Tiedottaminen asioista oli avointa ja riittävää suurimman osan mielestä muutoksen jälkeen. Muutos oli avointen vastausten perusteella ”parempaan päin”. Joistakin huomautuksista huolimatta (enemmän tiedotusta sekä mahdollisuutta tuoda oma ääni kuuluviin) muutoksen aikaiset kokemukset olivat enimmäkseen neutraaleja tai positiivisia.

Hyvinvointivaliokunta hyväksyi toimikautensa aikana mm. varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien päivityksiä sekä aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman ja kulttuurikasvatussuunnitelman. Valiokunnassa käsiteltiin myös mm. Kouluterveyskyselyn tulokset, koulujen opiskeluhoitosuunnitelmat sekä HYTE-kertoiimiin liittyviä tiedotusasioita (mm. TEAvisari ja elintapaohjausmalli). Sivistystoimi oli myös vahvasti mukana kunnan Osallisuusohjelman sekä kuntastrategian tekemisessä.

HYTE-indikaattorit perusopetus:

- *Kouluympäristön ja –yhteisön tarkastus.* Terveysten ja turvallisuuden tarkastukset vähintään kolmen vuoden välein Terveystarkastajan johdolla tehdään joka kolmas vuosi jokaisella koululla.
- *Oppilaiden poissaolot.* Poissaolojen seuranta, ennaltaehkäisy ja puuttumisen malli. On olemassa erillinen ohjeistus perusopetuksen puolella.
- *Liikuntavälitunnit.* Käytössä pitkät liikuntavälitunnit. Lappajärvi: liikunnallisia välitunteja on, mutta ei ohjattuna tai pitkinä. Tarkastellaan, onko mahdollista toteuttaa; vaatisi lukujärjestysaikataulujen muutoksen sekä mahdollisesti koulukyytien muutosta.
- *Kouluruokailusuositus.* Noudatetaan kouluruokailusuositusta (2008, 2017) lounaalla ja välipaloilla. Lappajärvi: toteutuu kouluruokailun yhteydessä; koulun kioskitoimintaa joudutaan tarkistamaan vuoden 2023 aikana.

HYTE-indikaattorit liikunta:

- *Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa. Seuranta on jo tehty joka toinen vuosi kouluterveyskyselyn yhteydessä ja toiminta on raportoitu päättävän valiokunnan kautta kunnanhallitukselle. Vuonna 2022 loppuvuodesta aloitettiin tiedonkeruu vuosittain tehtävään liikunta-aktiivisuusraportointiin, jonka tieto siirretään vuosittaiseen hyvinvointiraporttiin.*
- *Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous. Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen. Kumppanuuspöytä- ja liikuntafoorumitoimintaa on järjestetty vuosittain. Lisäksi vapaa-aikapalvelut järjestivät yhdistysfoorumin loppuvuodesta 2022.*
- *Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille. Lappajärven vapaa- aikatoimi toteuttaa ostopalveluna seuratoiminnan ulkopuolelle jääville lapsille omaa liikkistoimintaa ns. harrastetakuun alaista toimintaa.*
- *Vaikutusten ennakkoarvointi (EVA). Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakkoarvointiin (EVA). Liikuntapalveluissa on käytetty EVA-menetelmää yksittäisissä kehityshankkeissa, mm. kuntosalin kehittäminen sekä tulevan liikuntahallin käyttö. Laaja-alaiseen vaikutusten ennakkoarvioinnin tueksi on tulevaisuudessa päätettävä valiokuntaa ohjaava ennakkoarvioinnin malli.*
- *Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä. Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.*
Lappajärven kunnan kunnanhallitus on nimennyt liikuntaa edistävän poikkihallinnollisen työryhmän vuoden 2022 aikana. Työryhmä on kokoontunut kerran syksyllä nimittämisensä jälkeen. Työryhmä osallistuu vapaa-aikastrategian tekemiseen liikunnan osalta.

Uuden Lappis-areenan käyttöönotto sujui hyvin syksyn aikana. Lappajärvellä pidettiin 30.10.2022 yhteinen avajaispäivä ja avoimet ovet niin yhteiskoululla, kirjaston palvelutilalla kuin liikuntahallillakin. Avajaispäivä sujui hyvin ja useampaan uuteen tilaan tutustuminen yhtä aikaa keräsi suuren määrän yleisöä. Päivä oli menestys. Yhteiskoulun oppilaat järjestivät päivän aikana opastetut kierrokset uudella koululla sekä myyjäiset.

Tavoitteiden toteutuminen

Sivistystoimi/ Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Liikuntahalli	Uusi halli valmistunut; käyttöaste saadaan ensimmäisen vuoden aikana 60 %:iin, seuraavana vuonna 80 %:iin	Kunnassa on jälleen toimiva ja kattava liikuntatila koulujen, yhdistysten, järjestöjen ja kuntalaisten käyttöön.	Toteutunut. Liikuntasali: *Päiväkäyttö viikolla 08:00-15:00 70%. *Iltakäyttö viikolla 16:00-22:00 66 %. *Päivä ja iltakäyttö viikonloppuna 08:00-22:00 54 %. Juoksusuora:

			*iltakäyttö viikko ja viikonloppu 16:00-22.00 24% Lyönti ja heittoalue: *iltakäyttö viikko ja viikonloppu 16:00-22.00 31%
Varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisen sopimus uuden palvelun tuottajan kanssa	Henkilökunta on tyytyväinen palveluiden siirtoon	Palveluiden siirto uudelle toimijalle tehdään hallitusti ja toimivasti	Siirto toteutunut. Yleisarvosana siirrolle kouluarvosanoin 8.
HYTE-kertoimet Vaikuttavien prosessi-indikaattoreiden toteutuminen	Indikaattorien pisteytys Vaikuttavat prosessi-indikaattorit raportoidaan hyvinvointivaliokunnassa ja määritetään tarvittavat toteuttamissuunnitelmat	Valmistaudutaan siihen, että tulevat indikaattorit ovat kunnassa mahdollisimman hyvin toteutumassa	Prosessi-indikaattorit on toteutunut liikunnan ja perusopetuksen osalta lähes 100 prosenttisesti vuoden 2022 osalta. Ainoastaan vaikutusten ennakoarviointiin valiokunnan on muodostettava linjaus.
HYTE-kertoiin vaikuttavien tulosindikaattoreiden raportointi vuosittaisessa hyvinvointisuunnitelmassa (kunta johto, liikunta, peruskoulu)	Vaikuttavat tulosindikaattorit raportoidaan hyvinvointivaliokunnassa sekä määritetään suunnitelma näiden tuloksiin vaikuttamiseksi	Vaikuttavien tulosindikaattoreiden raportoinnin toteutuminen	Hyvinvointisuunnitelma valmistellaan hyvinvointikertomuksen valmistamisen yhteydessä vuoden 2023 aikana. Hyvinvointikertomus pohjaa kuntastrategiaan, jonka päivittäminen on siirtynyt vuodelle 2023.

Sivistystoimen hallinto	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				102.028,69	-102.028,69
Toimintamenot	-109.830		-109.830	-115.399,25	5.569,25
Toimintakate	-109.830		-109.830	-13.370,56	-96.459,44
Tilikauden yli-/alijäämä	-109.830		-109.830	-13.370,56	-96.459,44

2.4.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärvellä perusopetusta annettiin kaikille luokka-asteille Lappajärven yhteiskoulussa ja alaluokkaikäisille (0. – 6. –luokat) Länsirannan ja Rantakankaan kouluilla. Rantakankaan ja Länsirannan koulut ovat toimineet vuoden 2022 aiemmin vakiintuneilla toimintatavoilla ja molemmissa kouluissa on kaksi kokoaikaista luokanopettajaa. Rantakankaan koululla opetus on tapahtunut liikuntasalissa, joka on jaettu väliseinillä ja verhoilla.

Perusopetuksessa vuosi on ollut toimintojen kannalta aiempia vuosia rauhallisempi ja muutoksia toiminnassa on ollut hyvin vähän. Korona-pandemian vaikutukset ovat näkyneet vuoden kuluessa sekä oppilaiden että henkilökunnan keskuudessa edelleen kohtuullisen runsaina poissaoloina. Poissaoloista on aiheutunut runsaasti tilapäisiä sijaisjärjestelyitä. Opetusjärjestelyt ovat perustuneet koko vuoden ajan normaaleihin lähiopetuskäytänteisiin.

Vuoden 2022 aikana on edelleen jatkettu yhteisten toimintatapojen ja käytänteiden laatimista uudessa toimintaympäristössä. Toimintatapojen ”viilauksia” ei ole juurikaan tehty enää syyslukukaudella 2022. Tvt-laitteistot ovat uudessa koulussa yhteneväiset ja kaikilla perusopetuksen opettajilla on käytössä henkilökohtainen kannettava tietokone opetustyötä varten. Yhteneväisellä laitteistolla on pyritty sujuvaan käytettävyyteen esim. opetustilojen vaihtuessa sekä selkeään ylläpitoon. Henkilökohtaiset koneet mahdollistavat myös etätönnä ja etäopetuksen samankaltaisilla laitteilla. Opetuskäyttöön on tullut ChromeBook-kannettavia, joiden käyttö on lähtenyt sujuvasti liikkeelle. TVT-vastaavina työskennelleet opettajat ovat tarjonneet opettajille koulutusta ja tukea oppitunneille uusien laitteiden ja opetustapojen opetteluun ja sama toimintatapa jatkuu pysyvästi.

Oppilashuollon tiimi on päivittänyt oppilashuollon käsikirjan ja sen käyttöönotto sekä keskeisen sisällön opastus on suoritettu vuoden 2022 alkupuolella. Oppilashuollon käsikirjassa kuvataan kunta- ja oppilaitostason toimintatavat oppilashuollossa. Oppilashuollon käsikirjaan on tulossa uusi päivityskierros kevään 2023 aikana.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on toiminut sivukouluilla koulujen yhteydessä aiempien vuosien tapaan. Sivukouluilla osallistujien määrä on ollut alhainen. Yhteiskoululla aamu- ja iltapäivätoiminta on toiminut uusissa tiloissa 0-2. -luokkien osaston sisällä ja toimintaan osallistuneiden lasten määrä on ollut hyvin suuri. Toimintaan on pyritty luomaan ennakoituja rakenteita ja suunnitelmallisuutta, joiden avulla lapsia jaetaan useampaan toimintapisteeseen. Iltapäivätoiminnan tukena on myös kerhotoimintaa. Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien määrän kasvua suhteessa rajalliseen tilaresurssiin on tarvetta rajoittaa käyttämällä tarveharkinnan perusteita.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Yhteiset toimintaperiaatteet koko perusopetuksessa	Opetustyötä ohjaavien suunnitelmien, laitteistojen ja pedagogisten ratkaisujen yhteneväisyys	Kaikilla kouluilla samat toimintaperiaatteet. Mahdollistaa oppilaiden sujuvan siirtymisen yläluokille sekä kouluverkon tiivistyessä helpottaa yhdistymisiä.	Toimii pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Nivelvaiheisiin ja tiedonsiirtymiseen kiinnitettävä vielä huomiota.
Uusien tilojen ja laitteistojen täysimääräinen hyödyntäminen	Opetushenkilöstön ja oppilaiden taitotaso	Opetushenkilöstön ja oppilaiden taitotasojen tasoittaminen ja	Laitteistot hyvin yhdenmukaiset. Opettajien ja oppilaiden laitetaidot vaativat jatkuvaa tukea/opettelu

		kehittäminen korkeammalle tasolle	
Opiskelijahuollon käsikirja	Uusi käsikirja ja lomakkeet	Opiskeluhoollon käsikirjan kunta- ja oppilaitoskohtainen osuus yhdistetään ja tiivistetään ajantasaiseksi. Samalla uudistetaan lomakkeistoa.	Valmistunut ja kaikilla käytössä. Lomakkeistoa lisätty ja uusittu.

Perusopetus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	41.580		41.580	145.082,05	-103.502,05
Toimintamenot	-2.575.763		-2.575.763	-2.737.475,10	161.712,10
Toimintakate	-2.534.183		-2.534.183	-2.592.393,05	58.210,05
Poistot ja arvonalentumiset	-30.799		-30.799	-34.186,69	3.387,69
Tilikauden yli-/alijäämä	-2.564.982		-2.564.982	-2.626.579,74	61.597,74

2.4.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhteiseen toimintaan kuului koulutoimessa järjestettävä erityisopetus sekä muu yhteinen toiminta (mm. aamu- ja iltapäivähoito, esikoululaisten hoito). Henkilökunnasta tälle kustannuspaikalle kuuluvat erityisopettajat, koulunkäynninohjaaja sekä kuraattori. Koulupsykologipalvelut on ostettu viimeiset kolme lukuvuotta ostopalvelusopimuksilla. Ostetut palvelut ovat kattaneet koulututkimukset.

Joustavan perusopetuksen on toiminut syyslukukaudesta 2020 alkaen (siv.ltk 14.5.2020 23 §). JOPO-toiminta ei ole suoraan kolmiportaisen tuen tukimuoto vaan siellä opiskellaan normaalin opetussuunnitelman mukaan; opetus on vaan järjestetty enemmän työpajapainotteisesti ja projektiluonteisesti. Opetus on osaksi aineenopettajien johdolla luokkatilanteissa, välillä omana ryhmänä ja välillä työpajatyöskentelynä. Toimintaa on toteutettu toimintasuunnitelman ja vuosikellon mukaisesti. JOPO-ryhmä ei jatka enää lukuvuonna 2023-24.

Loppuvuodesta 2021 aloitettiin valmistautuminen HYVA-alueisiin, johon siirtyy mm. kunnan koulukuraattori vuoden 2023 alusta. Kunnan tavoitteena oli, että Sote-uudistuksen yhteydessä pyritään säilyttämään koulukuraattoripalvelut omana kunnan toimintana. Tämä ei toteutunut vaan valtiovalta siirsi kuraattoripalvelut hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueen mitoituksen mukaan kunta säilyttää kokoaikaisen kuraattorin työpanoksen; oppilasmäärä on yhdellä kuraattorilla hieman yli 600, esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijat.

Tavoitteiden toteutuminen

Yhteinen toiminta/ Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Kuraattoripalveluiden säilyminen	Palvelun laajuus hyvinvointialueen suunnitelmassa 1.1.2023 alkaen	Kuraattoripalvelut suunniteltu niin, että kunnassa säilyy 5 pv/ viikko	Toteutunut. Kuraattori kunnassa edelleen 5 pv/vk.
Koulupsykologipalveluiden saaminen	Palvelun laajuus hyvinvointialueen suunnitelmassa 1.1.2023 alkaen	Vähintään koulututkimuksiin tarvittava resurssi varattuna Lappajärven käyttöön	Hankittu ostopalveluna vuoden 2022 ja vuoden 2022 lopulla ei ollut jonoa koulututkimuksiin. Kunnan sopimus siirtynyt hyvinvointialueelle; ensimmäiset tutkimukset 2023 tammikuussa.

Peruskoulujen yhteinen toiminta	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	23.000		23.000	85.371,04	-62.371,04
Toimintamenot	-663.320		-663.320	-582.612,89	-80.707,11
Toimintakate	-640.320		-640.320	-497.241,85	-143.078,15
Tilikauden yli-/alijäämä	-640.320		-640.320	-497.241,85	-143.078,15

2.4.4 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Geolukion tehtävänä oli tarjota laadukasta toisen asteen yleissivistävää koulutusta, joka antaa opiskelijoille hyvät oppimisedellytykset ja tulokset. Syksyllä 2021 aloittivat ensimmäiset laajennetun oppivelvollisuuden opiskelijat ja syksyllä 2022 tuli seuraava ikäryhmä. Lukiossa on toimittu kaksi lukuvuotta kahdella eri opetussuunnitelmalla. Geolukion luonnontieteellinen linja on jatkunut suosittuna. Lukio uudisti nettisivujaan mm. lisäämällä englanninkieliset osiot. Syksyllä 2022 on otettu kehityskohteeksi alkavien opiskelijoiden ohjaaminen ja tukeminen lukio-opiskeluun. Tämä kehittämiskohde nousi esille lukion omasta lukiopedagogiikka-kyselyssä kevättalvella 2022. Kysely tehdään joka vuosi lukion jatkaville.

Uusi opiskelijahuollon käsikirja hyväksyttiin 12.5.2022 § 25. Samalla uusittiin ja tehtiin uusia lomakkeita opiskelijoita ja opiskeluhoitoa varten.

Lukio oli mukana Japanin lukioiden järjestämässä Global Scientist Award –kilpailussa, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Euroopassa. Geolukion opiskelija voitti kisan, syksyllä 2022 kolme parasta kilpailijaa ja yksi opettaja vierailivat Ikeida Gaguén –lukiossa, joka on geolukion yhteistyölukio ja yksi tiedekilpailun järjestäjästä.

Tavoitteiden toteutuminen

Lukio/ Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
-------------------	---------	---------	---------

Opiskelijahuollon käsikirja	Uusi käsikirja ja lomakkeet	Päivitetään niin kuntakohtainen kuin lukiokohtainenkin opiskeluhuoltosuunnitelma. Samalla uudistetaan lomakkeistoa.	Toteutunut. Uusi käsikirja sekä Wilma-lomakkeita sekä muutamia sähköisiä
Englanninkieliset nettisivut	Uudet sivut	Englanninkielisistä nettisivuista tehdään oma kokonaisuutensa, ei vain olemassa olevien kääntämistä	Toteutunut. Tehty niin yleisesittely kuin luonnontieteellisen linjan esittely englanniksi.
Opiskelijoiden edut	Edut on tarkistettu ja päivitetty sekä luotu 1-2 uutta etua.	Tehdään Lappajärvelle opiskelemaan tuleminen houkuttelevaksi.	Tehty. Liikuntaetuja lisätty. Muitakin etuja pitää vielä lisätä.

Lukiokoulutus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	32.235		32.235	29.484,39	2.750,61
Toimintamenot	-758.148		-758.148	-742.187,43	-15.960,57
Toimintakate	-725.913		-725.913	-712.703,04	-13.209,96
Poistot ja arvonalentumiset	-55.492		-55.492	-53.160,58	-2.331,42
Varausten ja rah.muutokset				24.554,86	24.554,86
Tilikauden yli-/alijäämä	-781.405		-781.405	-741.308,76	-40.096,24

KOKO KOULUTOIMEN TILASTO

Oppilaiden ja opettajien määrä; mukana esikoululaiset ja esikoulunopettajat. Tässä taulukossa oppilaat sijoitettu oman koulunsa mukaan eli yhteiskoulun siirrossa olevat oppilaat yhteiskoulun määrissä.

Koulu	2021-2022 syyslukukausi		2022-2023 syyslukukausi	
	oppilaat	opettajat	oppilaat	opettajat
Länsirannan koulu	28	2	26	2
Rantakankaan koulu	31	2	30	2
Yhteiskoulu				
Alaluokat + esi- ja erityisopetus	149	11	152	10
Yläluokkalaiset	85	10 + JOPO	96	10 + JOPO
Yhteensä		25 + 1		24 + 1
Valo (valmistava opetus)*	4	0,5	4-7	0,5
Lukio**	54	6	51	6
Yhteensä		31,5 + 1		30,5 + 1

Muuta henkilöstöä oli yhteensä 12 – , kuraattori, keittäjiä, koulunkäynninohjaajia ja koulusihteeri.

* Lappajärvi ja Alajärvi käyttävät yhteistä valo-opettajaa.

** Evijärvi ostaa yhden Lappajärven lukion opettajan työpanoksesta noin puolet.

2.4.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Härmänmaan musiikkiopiston Lappajärven opetuspisteessä aloitti syksyllä 2022 kuusi (6) (edellisinä 8, 4, 9, 8 ja 10) uutta oppilasta. Lappajärveläisiä lapsia ja nuoria on musiikkiopisto-opintojen parissa syksyllä 2022 49 oppilasta (edellisinä vuosina 51, 48, 35, 35) ja varhaisiän musiikkikasvatuksen parissa yhteensä 35 (edellisinä vuosina 11, 15, 19 ja 19) eli yhteensä taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksen piirissä on 84 lappajärveläistä lasta ja nuorta.

Yleisten aineiden eli musiikin hahmotusaineiden suorituksia tehtiin 22 kappaletta (edellisinä vuosina 17, 18, 14, 17 ja 15) ja solististen aineiden suorituksia 14 kappaletta (edellisinä vuosina 12, 12, 2, 7 ja 7). Lukuvuoden päätöskonsertissa keväällä 2022 sai perusopintojen todistuksen yksi lappajärveläinen nuori.

Musiikkiopiston kuntaosuus on vuosittain tarkasteltavana määrärahana budjetissa ja tähän määrärahaan vaikuttaa kuntaosuuksien lisäksi valtionosuuden vuosittain määritelty yksikkötuntihinta, opetustuntien määrä, kustannustaso ja muut tulot. Sopimuksen mukaan Lappajärveltä laskutetaan ennakkolasku kahdessa erässä: kuluvan vuoden kesäkuun aikana sekä vuoden lopussa. Tasaus suoritetaan aina tilinpäätöksen valmistuttua seuraavan vuoden ennakkolaskun yhteydessä.

Musiikkiopisto tarjoaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja tuo kuntalaisille elämyksiä, konsertteja ja tapahtumia, jotka puolestaan tuovat kuntalaisille kulttuurin hyvinvointivaikutuksia ja ovat osana kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Musiikkiharrastus vahvistaa lasten ja nuorten oppimistaitoja, kehittää pitkäjänteisyyttä, muistia, keskittymiskykyä ja luovuutta sekä vahvistaa kokemusta osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Järvilakeuden kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää koulutusta ja ohjattua harrastustoimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille koulutustaustasta riippumatta. Valtaosa tarjonnasta on suunnattu alueen aikuisväestölle, mutta muun muassa teatteritaiteen perusopetusta järjestetään lapsille ja nuorille yleisen oppimäärän mukaan. Opisto on myös aktiivinen hanketoimija lukuisten kehittämishankkeidensa myötä. Opiston ylläpitäjä on kannatusyhdistys, jonka jäseniä ovat Lappajärvi, Evijärvi ja Kauhava.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuonna 2022 Järvilakeuden kansalaisopisto kehitti edelleen kumppanuuksia ja kuntayhteistyötä. Harrastamisen mallin puitteissa järjestettiin koululaisille sirkus- ja temppukerhoja yhteistyössä kunnan kanssa. Aijjoos-toiminta oli puolestaan kumppanina järjestettäessä ikäihmisille etänä luentoja, jotka keräsivät suuren osanottajajoukon. Yhteistyötä tehtiin myös aikuisten perinteisen kuvataideleirin sekä koulujen loma-aikoina toteutettujen lastenleirien järjestelyissä.

Ikäihmisten ja erityisryhmien kurssimaksuja voitiin alentaa opintosetelirahoituksella. Yhteistyö alueen ev.lut. seurakuntien kanssa mahdollisti puolestaan maksuttoman henkilökohtaisen digiopastuksen tarjoamisen ikäihmisille. Asukkaiden fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn kiinnitettiin normaalin kurssitoiminnan lisäksi erityistä huomioita Kuntoloikka-hankkeen myötä.

Kurssien suunnittelussa huomioitiin edelleen paikkakuntaan liittyvät tarpeet ja toiveet mahdollisuuksien mukaan, vaikkakin Lappajärven kunnan maksuosuus oli jonkin verran edellisvuotta pienempi. Opiston

tuottama 9-osainen Pohjanmaan kautta -sarja esitettiin syyskaudella valtakunnallisessa AlfaTV:ssä. Sarjassa Lappajärveä tuotiin useissa jaksoissa esille positiivisella tavalla.

Osallistujia kursseille oli Lappajärvellä kaikkineen 1329 (edellisvuonna 1363). Kurseja toteutui yhteensä 116 (edellisvuonna 126). Osallistujista valtaosa eli 76 % oli naisia ja tyttöjä ja 24 % miehiä ja poikia. Viikoittain kokoontuneista kursseista suosituimpia olivat edelleen erilaiset joogat, vesijumppa ja tanssi.

Lappajärvellä pidetyistä opetustunneista 32 % kului liikuntaan ja tanssiin. Musiikkituntien prosentuaalinen osuus oli 21 %, kuvataiteeseen ja teatteriin kumpaankin kului noin 14 % kaikista pidetyistä tunneista. Opetusta annettiin myös muissa aineissa kuten kädentaidoissa ja kielissä. Erillisen valtionosuuden turvin voitiin järjestää myös maksutonta kielenopetusta alueen maahanmuuttajille, mukaan lukien ukrainalaiset pakolaiset.

Ammatillinen ja muu koulutus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				7.166,02	-7.166,02
Toimintamenot	-74.500		-74.500	-76.410,22	1.910,22
Toimintakate	-74.500		-74.500	-69.244,20	-5.255,80
Tilikauden yli- /alijäämä	-74.500		-74.500	-69.244,20	-5.255,80

2.4.6 Kirjasto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Kirjaston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti tietoa, virkistystä, elämyksiä, ammattitaitoisen henkilökunnan palvelut sekä tilat opiskeluun ja tapahtumien järjestämiseen. Kirjastopalveluja tarjotaan keskustassa, koulun vieressä sijaitsevassa kirjastorakennuksessa. Omatoimikirjasto on käytettävissä ma - su 7 - 21.

Kirjaston tavoitteena on olla kulttuuri- ja tietokeskus. Se tarjoaa monipuolisen, ajantasaisen ja kysyntää vastaavan aineistokokoelman lisäksi pääsyn monipuolisiin tietoyhteiskunnassa tarvittaviin tietopalveluihin tarjoamalla tietokoneita ja Internet-yhteydet verkossa asiointia varten. E-lehdet ovat kuuluneet jo useamman vuoden kirjaston palveluihin.

Vuoden 2021 aikana kirjaston henkilöstömääräksi vakiintui 1,6 henkilötyövuotta. Kirjastolla oli vuoden 2022 kaksi kirjastovirkailijaa, joista toisen työsuhde muutettiin vuoden 2022 aikana kirjastonhoitajaksi, jolle osoitettiin esimiestehtäviä. Kirjastonjohtajana jatkoi sivistysjohtaja.

Kirjastossa oli vuonna 2022 kaksi omaa hanketta ja yksi muiden alueen kirjastojen kanssa yhteinen hanke. Lukuseikkailu 2 -hanke jatkoi suosittua ja hyvin onnistunutta Lukuseikkailu-hanketta, joka kesti vuoden 2021. Siinä olleiden Evijärven, Perhon ja Soinin kuntien lisäksi mukaan liittyi Alajärvi, joka on hanketta hallinnoiva kunta.

Kirjaston omat hankkeet liittyivät uuden palvelutilan suunnitteluun, rakentamiseen ja kehittämiseen. Uutta palvelutilaa suunniteltiin yhdessä AKEn palvelumuotoiluhankkeessa ja tilan kehittämiseen ja rakentamiseen saatiin AVIn avustus vuosille 2022-2023. Lisäksi kunnan investointilistalle oli varattuna määräraha

muutostöihin. Palvelutila muutoutui entiseen varastoon ja sinne saatiin kokoontumis- ja opiskelutila, joka käy myös itsenäiseen ja hiljaiseen työskentelyyn tai keskittymiseen. Tilassa on mahdollista myös kuunnella lp-levyjä, jotka olivat vuosikauden tavoittamattomissa varastossa. Palvelumuotoilun yhteydessä uudistettiin myös kirjaston lasten- ja nuortenosasto.

Kirjasto/Tavoite	Mittari	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2021	Tp 2022
Kaikilla kuntalaisilla samanlaiset mahdollisuudet kirjastopalveluihin	Lainaajien määrä	960 *)	823	926	943
	Lainat/vuosi	48 205 *)	36 682	43 851	44 240
	Kävijät/vuosi	38 812 *) Kävijälaskuri oli osan vuotta toimimatta, luku on arvio.	20 246	22 404	23 826
Lainaukset verrattuna tavoitteisiin	Kokonaislainaus/ asukas	Kokonaislainaus / asukas	Kokonaislainaus/ asukas	Kokonaislainaus/ asukas	Kokonaislainaus/ asukas
	Lappajärvi	15,66	12,24	15,03	15,41
	Etelä-Pohjanmaa	19,01	16,18	18,72	*) (ei tietoa, ei julk. vielä)
	Koko Suomi	15,66	12,81	13,82	
	Kirjasto-poliittinen suositus 18,00				*) Kirjastotilastot tarkistaa AVI ja vahvistaa ja julkaisee virallisesti 1.4.2022.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteet	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Kirjaston käytettävyyden monipuolistaminen	Ryhmätyöskentelytilan rakentaminen	Kirjastossa on lukusalin ja näyttelytilan lisäksi erillinen työskentelytila, jossa keskusteleva työskentely on mahdollista.	Toteutunut
Palvelujen järjestäminen kyläkouluille ja päiväkodille	Toiminta käynnissä, koululaisten kirjallainaukset lähelle samaa tasoa kuin kirjastoauton kulkiessa.	Erityisesti sivukyliä oppilaille tarjotaan kirjastopalveluja ja samalla myös kirjavinkkausta	Toteutunut

Kirjasto	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1.600		1.600	11.352,69	-9.752,69
Toimintamenot	-184.025		-184.025	-203.378,54	19.353,54
Toimintakate	-182.425		-182.425	-192.025,85	9.600,85
Tilikauden yli- /alijäämä	-182.425		-182.425	-192.025,85	9.600,85

2.4.7 Vapaa-aikatoimi

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vapaa-aikatoimen tehtävä on valvoa kuntalaisten oikeutta yhdenvertaiseen osallistumismahdollisuuteen ja turvata asiakkaiden lakisääteisten palveluiden toteutuminen ja tuottaminen huomioiden liikunta-, nuoriso- ja kulttuurilait. Vapaa- aikatoimen tavoite on asukkaiden kokonaisvaltainen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kehittäminen ja arviointi. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluilla vaikutetaan yksilön ja yhteisön terveyteen ja hyvinvointiin. Vapaa-aikapalvelut tekevät aktiivisesti henkistä ja fyysistä olosuhdetyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi kehittämällä palveluinfrastruktuuria sekä avustamalla yhdistyksiä ja järjestöjä kuntalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua edistävään toimintaan.

Vapaa-aikapalvelut tunnistavat toiminnassaan kaksi eri asiakasrajapintatasoa: omaehtoiseen osallistumisen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen kannustava taso sekä omaehtoista osallistumista ja hyvinvointia ylläpitävä taso. Kannustavan tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka eivät ole aktiivisesti hyvinvointipalvelujen parissa – kohderyhmän viestiminen, palveluiden järjestäminen ja fyysinen ja sosiaalinen aktivointi. Ylläpitävän tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka ovat aktiivisia palvelunkäyttäjiä tai tätä toimintaa ylläpitäviä yhteisöjä tai järjestöjä – avustukset ja palkitsemiset, fyysisen ja henkisen palveluinfrastruktuurin ylläpitäminen ja kehittäminen (liikuntapaikat, harrastetilat tai sidosryhmäyhteistoiminta).

Toiminnalliset tavoitteet:

Liikuntapalvelut 2022:

Liikuntapalvelut digitalisoivat palveluita vuoden 2022 aikana seuraavasti: liikuntapaikkojen ja virkistyskohteiden sähköinen karttapalvelu, luontoreitit Outdoor Activy -palveluun, verkkomaksupalvelu Paytrail-integraatio liikuntapalveluihin – kuntosali ja liikuntahalli. Liikuntapalvelut käynnistävät elintapaohjauksen palvelumallin yhteistoiminnassa Vimpelin kunnan sekä Hotelli Kivitipun kanssa alueellisen elintapaohjauksen –mallin mukaisesti. Vapaa-aikapalveluiden yksi kriittisin vuoden 2022 tavoite oli saada uusi liikuntahalli tehokkaaseen käyttöön; tähän pyrittiin ja päästiin tilojen varaussysteemillä, hinnoittelupolitiikalla sekä ennakkotiedottamisella.

Nuorisopalvelut 2022:

Nuorisopalvelut lisäsivät osallistavaa toimintaa ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia:

Hyvinvointivaliokuntaan nimettiin nuorisofoorumin edustaja (paikallinen vaikuttaminen), maakunnalliseen nuorisovaltuustoon nimettiin lappajärveläinen jäsen (maakunnallinen vaikuttaminen). Nuorisopalvelut yhdessä etsivän nuorisotyön kanssa järjestivät viikon mittaisen kesätyöleirin, joka keräsi työllistymättä jääneitä nuoria toimintaan mukaan 7 henkilöä.

Kulttuuripalvelut 2022:

Kulttuuripalvelut valmistivat varhaiskasvatukseen sekä perusopetukseen kulttuurikasvatussuunnitelman, joka otetaan käyttöön vuodesta 2023 alkaen. Kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku - luonnosta hyvinvointia, kulttuuria ja matkailua –hanke valmistui vuoden 2022 aikana. Uuden virkistys- ja kulttuurikohteen käyttöönotto sekä sen viestintä ja virkistyskohteen jatkokehittämisen suunnitelma valmistettiin yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Tavoitteena oli tuottaa kulttuurirahaston hankkeen kautta lasten teatteriesitys yhteistyössä Lappajärven Kesäteatteri Oy:n, Kulttuuriyhdistys Karikon sekä Järvilakeuden Kansalaisopiston kesken. Kulttuuriyhdistys Karikko ry:lle ei myönnetty avustusta toimintaan ja tämä toimenpide jäi vielä toteutumatta.

Tavoitteet	Mittari	Ta	Tp
Luontoreittien ja virkistyskohteiden digitalisoiminen	Montako reittiä on digitalisoitu	Tärkeimmät kohteet ja reitit saadaan digitalisoitua (huomioiden Kraatterijärven Geopark rajapinta)	Kaikki Lappajärven luontoreitit sekä käyntikohteet ovat laitettu digitaaliseen palveluun
Elintapaohjauksen palvelumalli	Montako ihmistä palveluun ohjautuu Sote-palveluista Palvelukysely, jolla mitataan palvelun vaikuttavuutta	Talousarvioon on mitoitettu palvelu 40 asiakkaalle – tavoitteena on saada 50 % varatuista asiakaspaikoista käyttöön Onko palvelumallilla ollut vaikutusta yksilön koettuun hyvinvointiin – raportointi ja analysointi vaikuttavaa kehittämistä varten	Vuoden 2022 vuoden aikana 5 henkilö – Lappajärveltä ohjautui palveluun. Ohjausprosessi kestää noin 6 kk ja ohjauspalautteet sekä vaikuttavuusarvioinnit saadaan vasta vuoden 2023 aikana.

Vapaa-aikatoimi	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	7.000		7.000	19.305,25	-12.305,25
Toimintamenot	-385.764		-385.764	-392.222,44	6.458,44
Toimintakate	-378.764		-378.764	-372.917,19	-5.846,81
Poistot ja arv. alentumiset	-5.956		-5.956	-5.556,74	-399,26
Tilikauden yli-/alijäämä	-384.720		-384.720	-378.473,93	-6.246,07

2.4.7 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on ostanut varhaiskasvatuspalvelut 1.8.2022 lähtien Alajärven kaupungilta. Alajärvi vastaa henkilöstöstä, tarvittavista atk-ohjelmista ja hankkii lasten hoidossa, kasvatuksessa ja opetuksessa tarvittavat materiaalit ja välineet hoitopaikkakohtaisen määrärahan puitteissa. Lappajärven kunnan vastuulla on kiinteistöt, siivous, ruokahuolto ja irtaimisto.

Toiminnalliset tavoitteet:

Päiväkotitoiminta Ullanlinna on toiminut vuoden 2022 ajan neliosastoisena. Kaikissa päiväkotiryhmissä on ollut täyttä. Länsirannan ryhmäperhepäiväkodissa on ollut syksyllä 2022 vajaat kymmenen lasta ja pari lasta on käyttänyt ryhmistä myös aamu- ja iltapäivätoimintaan. Itämuksulan ryhmiksen lapsimäärä on laskenut selvästi vuoden 2022 aikana. Loppuvuodesta lapsia oli hoidossa enää kolme. Vuoden 2022 lopussa Lappajärvellä ei toiminut enää yhtään perhepäivähoitajaa. Kaikestaan 71 lasta oli Lappajärven varhaiskasvatuksessa kirjoilla joulukuussa 2022. Vuotta aiemmin eli joulukuussa 2021 lapsia oli ollut 80.

Varhaiskasvatuspalveluiden siirto Alajärven kaupungin tuottamaksi sujui kohtuullisen hyvin. Teknisissä ohjelmistoissa tuli siirtojen aikana pieniä haasteita, jotka kuitenkin saatiin selvitettyä nopeasti. Henkilökunnalle järjestettiin jo ennen muutosta yhteisiä kokoontumisia ja asioista pyrittiin tiedottamaan paljon. Muutoksen aikana Lappajärvellä työskentelevää varhaiskasvatushenkilöstöä osallistettiin muutokseen liittyvissä asioissa monin tavoin. Henkilöstön mielipiteitä kuultiin muutokseen liittyvistä asioista ja toiveita pyrittiin huomioimaan monin tavoin. Henkilöstölle lokakuussa 2022 tehdyn kyselyn perusteella muutos sujui hyvin. Kouluarvosana muutoksen onnistumiselle oli kyselyn mukaan kahdeksan (8). Henkilöstövaihdoksia tuli erittäin vähän. Suurimpana muutoksena oli lähiesimiesten vaihdokset niin päiväkodissa kuin ryhmiksissäkin. Yhteistyö Alajärven ja Lappajärven varhaiskasvatuksen välillä on alkanut hyvin.

Vuoden 2022 aikana on vahvistettu ja kehitetty varhaiskasvatussuunnitelmatyötä. Alajärven, Vimpelin ja Lappajärven yhteinen paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu keväällä 2022. Asiakirjan laadintaan otettiin mukaan myös Lappajärven kasvatushenkilöstöä. Suunnitelman mukaisesti kaikille lapsille on esimerkiksi tehty omat varhaiskasvatussuunnitelmat, lapsille tarjotaan tukea uuden lain mukaisesti ja varhaiskasvatusta arvioidaan säännöllisesti.

Ikäeritteiset Vuodet -ryhmänhallintamenetelmän jalkauttamiseen ryhmiin ei ole pystytty erityisesti panostamaan vuoden 2022 aikana, koska suuremman huomion vei siirto Alajärvelle. Menetelmä on käytössä Alajärvelläkin ja sen jalkauttaminen jatkuu myöhemmin. Osa kasvattajista toimii jo menetelmän mukaisesti ja opastaa muuta henkilöstöä.

Tavoitteiden toteutuminen

Yhteinen toiminta/ Tavoite	Mittari	Ta 2022	Tp 2022
Suunnitelmallinen varhaiskasvatus	Varhaiskasvatussuunnitelmat ajantasaiset.	Suunnitelmallinen lapsen yksilölliset tarpeet huomioonottava varhaiskasvatus. Ammattitaitoinen henkilökunta.	Uusi paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on tehty ja otettu käyttöön. Lasten varhaiskasvatussuun

			nitelmat ovat ajan tasalla.
Ihmeelliset Vuodet-ryhmänhallinta-koulutusten tuominen käytännön lapsiryhmä-työskentelyyn ja toimintaan	Kasvattajatiimien keskinäinen perehdyttäminen ja kehittämistehtävien tuominen käytäntöön.	Positiiviset ryhmänhallintakeinot käytössä tukemassa lasten sosiaalisten taitojen kehittymistä.	Osassa ryhmissä menetelmä on käytössä. Jalkauttamista toisiin ryhmiin jatketaan edelleen.

Varhaiskasvatus	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				120.978,06	-120.978,06
Toimintamenot	-1.334.631		-1.334.631	-1.276.473,63	-58.157,37
Toimintakate	-1.334.631		-1.334.631	-1.155.495,57	-179.135,43
Suunnitelman mukaiset poistot				-1.430,99	1.430,99
Tilikauden yli-/alijäämä	-1.334.631		-1.334.631	-1.156.926,56	-177.704,44

SIVITYSTOIMI YHTEENSÄ

	Budjetti 2022	Bu-muutos	Budjetti + muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	105.415		105.415	520.768,19	-415.353,19
Toimintamenot	-6.085.981		-6.085.981	-6.126.159,50	40.178,50
Toimintakate	-5.980.566		-5.980.566	-5.605.391,31	-375.174,69
Poistot ja arvonalentumiset	-92.247		-92.247	-94.335,00	2.080
Varausten ja rahastojen muutokset				24.554,86	-24.554,86
Tilikauden yli-/alijäämä	-6.072.813		-6.072.813	-5.675.171,45	-397.641,55